

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

'Εγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἔτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγυπτίου γράσια διατμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλινία 10.
'Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

'Αρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέητου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 45ος

Ἀθήναι, 11 Ἰουνίου 1938

Ἔτος 60ον.—Ἀριθ. 28

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΜΑΡΙΑ - ΡΙΑ SORRENTINA

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐκεῖ, μπρὸς τὸ κατώφλι τῆς πόρ-
τας ἀρχίζε νὰ ξύνη τὸ θυρόφυλλο μὲ
τὰ νύχια τοῦ κλαίγοντας, μυρίζονταν
τὸ χῶμα καὶ πήγαινε ἐπάνω-κάτω.
Τὰ γλυκά τοῦ μάτια τότε ἐπαιρναν
μιά τέτοια δυνατὴ ἔκφραση, ὥστε θὰ
νόμιζε κανεὶς ὅτι αὐτὸς «ἐ-
βλεπε» ἀκόμη τὸ χαμένο
παιδί, κι' ὅτι ἀκούγε τὴ λε-
πτὴ τῆς φωνῆς ποὺ τοῦ ἔ-
λεγε : «Λύκο, Λύκο», τόσο
ἀπαλὰ καὶ τρυφερὰ ποὺ δὲν
θὰ τὸ ξεχνοῦσε ποτέ του.

Τὰ μάτια τοῦ Ριχάρδου
τότε γέμιζαν δάκρυα.

—Ὁ, τὴν ξαναβροῦμε, Λύ-
κο μου, ἔλεγε ἀγκαλιάζοντας
τὸν πιστό του φίλο.

Κι' ἔμεναν ἔτσι ἀγκαλια-
σμένοι καθιστοὶ στὰ σκαλο-
πάτια τῆς εἰσόδου γιατί δὲν
τοὺς ἔκανε καρδιά νὰ ξε-
κολλήσουν ἀπὸ τὰ μέρη ὅ-
που εἶχε ζήσει ἡ Ἀννα-
μπέλλα.

Μιά μέρα ποὺ ὁ Ριχάρδος
βρισκόταν καθισμένους ἔτσι,
μαζὶ μὲ τὸν Λύκο, ἀκούσε
ἀπὸ πίσω του ἕνα βαρὺ βή-
μα ποὺ κατέβαινε τὴ σκάλα.

Ἦταν ἡ γριὰ Ὀνωρίνα.

—Ἀ, εἰς εἰσαι, εἶπε μόλις τὸν
ἀντίκρουσε. Κι' ἐγὼ σὲ γύρευα.

Ὁ μικρὸς πετάχτηκε ἐλόρθως.

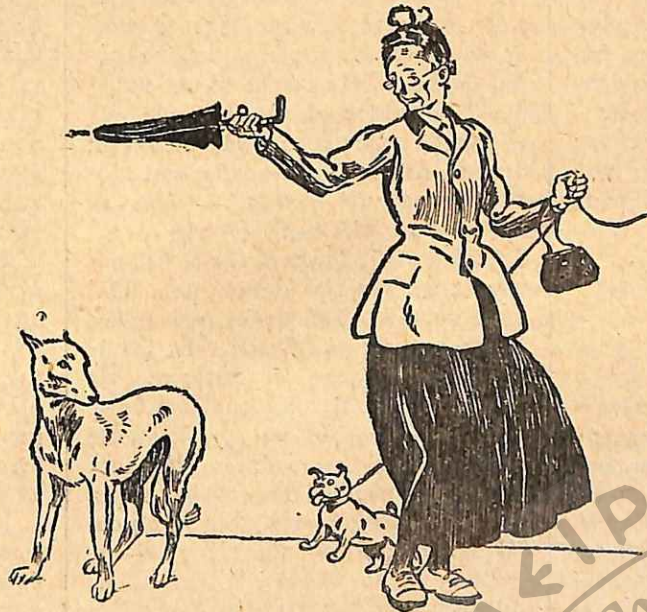
—Τί συμβαίνει; Ἐχετε κανένα
νέο;

Ἡ γριὰ μέγαιρα κούνησε τὸ κεφά-
λι της, παίρνοντας μιά ἀπελπισμένη
ἐκφραση.

—Νέο, ὅχι, κανένα. Μὰ ἤθελα νὰ
σοῦ μιλήσω, γιὰ μιά ὑποψία ποὺ μοῦ
ἤρθε ἔτσι ἐντελῶς ξαφνικά. Προτι-
μῶ νὰ τὴν πῶ πρώτα σὲ σένα προτοῦ

νὰ μιλήσω γι' αὐτὸ στὴν ἀστυνομία.

Διέκοψε γιὰ νὰ πάρῃ μιά βαθεῖα
ἀναπνοή καὶ πέρασε τὸ μαντῆλι της
ἀπὸ τὸ μέτωπό της. Εἶχε πολὺ γε-
ράσει αὐτὸ τὸν τελευταῖο καιρό. Οἱ
ἐξακολοθητικὲς ἀνακρίσεις στὴν ἀ-
στυνομία, ὁ φόβος της καθὼς ἔβλεπε

«Ἡ γριὰ κυρία ἀγριοκοίταξε τὸ Λύκο...»

ὅτι δὲν πίστευαν ὅλα ὅσα ἔλεγε, ὁ
φόβος μήπως τὴν συλλάβουν, ὅπως
ἄλλωστε τὴ φοβέριζαν κάθε τόσο,
ὅλα αὐτὰ τὴν εἶχαν καταβάλει. Τώ-
ρα δὲν εὐχόταν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ
ξαναβρεθῇ, ἡ Ἀνναμπέλλα, ὅχι γιὰ
νὰ κερδίσῃ, ἀλλὰ μόνο καὶ μόνο γιὰ
νὰ ἡσυχάσῃ.

Ὁ Ριχάρδος περίμενε μ' ἀνυπο-
μονησία νὰ τοῦ μιλήσῃ, καὶ ἡ γριὰ
βάζοντας τὸ χέρι της στὸν ὦμο του,
ἄρχισε νὰ λέῃ ἀργά, ἀργά :

— Πρόκειται γιὰ μιά συνομιλία
ποὺ ἄκουσα στὴν τύχη ἀνάμεσα στὴν
Ἀνναμπέλλα καὶ σὲ μιά ξένη κυρία
λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἐξαφάνισή
της. Ἰσαμε σήμερα δὲν τῆς εἶχα δώ-
σει μεγάλη σημασία, μὰ τώρα δὲν
ξέρω πῶς μοῦ ξανάρθε στὸ νοῦ...

— Λέγετε, λέγετε γρήγορα, τὴν
ἔκοψε ἀνυπόμονα ὁ Ριχάρδος.

—Ἀκουσε λοιπὸν : τὴν ἡμέρα ἐ-
κείνη βρισκόμουν στὴν κουζίνα καὶ
καθάριζα πατάτες, ἐνῶ ἡ Ἀν-
ναμπέλλα βλέποντας πῶς στὸ
πίσω μπαλκονάκι ἦταν λίγος
ἥλιος εἶχε καθίσει ἐκεῖ μὲ τὸ
κέντημά της. Ἐξαφνα τὴν
ἀκούω νὰ μιλάῃ σὲ κάποιον.
Ἐλεγε : «Μάλιστα, κυρία,
νὰ ἔρθω μιά ἀπ' αὐτὲς τίς
μέρες». Παραξευτεμένη βγαί-
νω στὸ μπαλκόνι μὰ δὲν
βλέπω κανένα. Ρωτῶ τὴ
μικρή : «Μὲ ποῖον μιλοῦσε;»
Μοῦ δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο
τὸ ἀντικρινὸ μας σπιτί, τὸ
ἀριστερὸ μάλιστα, καὶ μοῦ
σημαδεύει ἕνα παράθυρο στὸ
πρῶτο πάτωμα. «Μὲ τὴν κυ-
ρία ποὺ κάθεται αὐτοῦ, μοῦ
λέει. Τώρα μπήκε μέσα». Τῆς
λέω ἐγὼ : «Ἀ, κατάλαβα, εἴ-
ναι ἡ κυρία ντὲ Λεόν. Τὴν
ξέρεις;» Ὡ ναι, πολλὲς φο-
ρὲς μὲ φωνάζει ἀπὸ τὸ παρά-
θυρο καὶ μιλοῦμε. Μὲ ρωτᾷ
ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ ἐνδια-

φέρεται γιὰ κάθε τι δικό μου. Σήμερα
μὲ κάλεσε νὰ πάω νὰ τὴν ἰδῶ, μοῦ εἶπε
πῶς θὰ μὲ μάθῃ νὰ πλέκω νταντέλ-
λα μὲ τὰ κοπανέλλια». Ἐγὼ γύρισα
πίσω στὴν κουζίνα χωρὶς νὰ βάλω τί-
ποτε μὲ τὸ μυαλό μου καὶ τὸ εἶχα
ξεχάσει ὁλότελα ὡς τὰ σήμερα, οὔτε
κὼν ξαναθυμήθηκα τὴν πρόσκληση
ποὺ εἶχε κάνει ἡ κυρία αὐτὴ στὴν
Ἀνναμπέλλα. Μοῦ ἤρθε λοιπὸν μιά
ὑποψία : Ριὰ ποῖο λόγο ἐνδιαφέρο-
ταν ἡ χήρα αὐτὴ γιὰ τὴν Ἀνναμπέ-
λλα;

λα ; Για ποιο λόγο ήθελε να την πα-
ρασύρη σπίτι της !

— Τρέχω άμέσως στην κυρία ντέ
Λεόν, είπε ο Ριχάρδος για να δώση
τέλος στις υποθέσεις.

— Θα πρέπει ίσως να πάω εγώ εί-
πε η Όνωρίνα.

— Δεν έχει σημασία. Αφήστε
τώρα έμένα.

— Κι' αν μάθης τίποτε θα μου το
πής ;

— Ναι, θα ξαναπεράσω απ' εδώ.
Και ο Ριχάρδος σφυρίζοντας το
σκύλο του έφυγε τρέχοντας.

Δεν ήξερε την επίσκεψη που είχε
κάνει ο Κόστ στην κυρία ντέ Λεόν.
Γνώριζε όμως ότι από το παράθυρο
του σπιτιού αυτού είχε βγει ο άγνω-
στος που θέλησε να προκαλέσει την
προσοχή της Άνναμπέλλας για να
της πής ποιός ξέρει τί. Τώρα αυτή
ή σύμπτωση του φαινόταν περίεργη
και όσες άμφιβολίες κι' αν είχε για
την ειλικρίνεια της Όνωρίνας, δεν
μπορούσε να μην παραδεχθώ πως οι
υποψίες της ήταν βάσιμες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

Η κυρία ντέ Λεόν του άνοιξε μόνη
της την πόρτα. Η θλιμμένη της μα-
τιά φάνηκε σαν να φωτίσθηκε όταν
άντικρουσε μπροστά της ένα παιδί.

— Τι θέλεις, μικρέ μου ; ρώτησε ;

Η φωνή της ήταν τόσο άπαλή που
ο Ριχάρδος ένοιωσε όλη του τη φόρα
να κέβεται.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ANDRÉ GIDE

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος—

Ο κ. Ρισάρ και η κ. Μπερτράν
φουρκισμένοι που έβλεπαν να περνάω
τόσες ώρες κοντά στα πουλιά μου εί-
χαν αποφασίσει να μ' εμποδίσουν.
Μου άνήγγειλαν λοιπόν στο πρόγευ-
μα ότι απ' αυτή την ημέρα το λου-
κέτο θα έμενε βαλμένο και η κ. Μπερ-
τράν θα κρατούσε το κλειδί του και
θα μου το έδινε μονάχη μια φορά την
ημέρα, στο άπογευματινό διάλειμμα.

Η κυρία Μπερτράν βοηθούσε τον
άδελφό της κάθε φορά που ήταν να
πάω να καμμιό πρωτοδοουλία ή να έπι-
βάλω καμμιό τιμωρία. Μιλούσε τότε
με ήρεμία, ακόμα και με γλύκα, αλλά
με μεγάλη σταθερότητα. Μειδιούσε
σχεδόν άναγγέλλοντάς μου αυτή την
τρομερή απόφαση. Απόφυγα να δια-
μαρτυρηθώ, μα είχα κι' έλας την ιδέα
μου. Αυτά τα φτηνά μικρά λουκέτα
έχουν έλα τα ίδια κλειδιά, το είχα
παρατηρήσει λίγες μέρες πριν όταν ο
κ. Ρισάρ έδιόλεγε ένα. Με τις λίγες

δεκάρες που άκουγα να κουνούνίζουν
στην τσέπη μου. . . Άμέσως μετά
το πρόγευμα τσάκασα τρέχοντας για
την αγορά.

Όμολογώ ότι στην καρδιά μου δεν
βρισκόταν θέση για κανένα αίσθημα
άνταρσίας. Ποτέ ούτε τότε, ούτε άρ-
γότερα δε μου άρεσαν οι κατεργαριές,
ελογάριαζα να γελάσω με την κυρία
Μπερτράν, όχι να την ξεγελάσω.

Πώς μπόρεσε ή διασκέδαση που
λογάριαζα να βρω σ' αυτή τη σκαν-
δαλιά να με τυφλώσει σε τέτοιο ση-
μείο για το χαρακτήρα που μπορούσε
να πάρη στα μάτια εκείνης ; Άισθ.-
νόμουν γι' αυτή τη στοργή, σεβασμό,
και καθώς είπα, νοιαζόμουν ιδιαίτε-
ρα για την εκτίμησή της. Όλίγη δυ-
σαρέσκεια που ίσως αίσθανόμουν ή-
ταν το περισσότερο γιατί είχε μετα-
χειριστεί αυτό το όλικο έμπόδιο, ενώ
μπορούσε να έπικαλεστεί την υπακοή
μου. Κι' αυτό ελογάριαζα να την
κάνω να καταλάβω, γιατί αν καλοε-
ξετάσουμε το πράγμα, δε μου είχε
άπαγορεύσει να μπω στο κοτέτσι, μο-
νάχα μου άλε ένα έμπόδιο σαν να...

Ε ! καλὰ θα της έδειχνα κι' εγώ
πόσο άξιζε το λουκέτο της. Φυσικά
δε θα έμπαινα κρυφά της στην κλού-
βα, αν δε μ' έβλεπε δε θάταν καθό-
λου διασκεδαστικό. Θά περίμενα, για
ν' ανοίξω την πόρτα, να βρίσκεται
στο σαλόνι, που τα παράθυρά του ή-
ταν άντικρὺ στο κοτέτσι — γελοῦσα
κι' έλας με την εκπληξή της — κι'
όστερα θα της έδινα το κλειδί βεβαιό-
νontάς της για την υπακοή μου. Όλ'
αυτά γύριζαν στο μυαλό μου καθώς
επέστρεφα εἰς τὴν αγορά. Μή ζητά-
τε καμμιὰ λογική σ' αυτές μου τις
δικαιολογίες, τις παρουσιάζω όπως
μου έρχόντουσαν και χωρίς να τις
ταχτοποιήσω περισσότερο. Είχα το
νοῦ μου περισσότερο στην κυρία
Μπερτράν παρά στα τρυγόνια μου.
Ηξερα πως ήταν στο σαλόνι και πα-
ραφύλαγα τα παράθυρά του, μα τί-
ποτε δε φαινόταν. Θάλεγε πως ήταν
αυτή που κρυβόταν. Τί άποτυχία !
Δεν μπορούσα ως τόσο να της φωνά-
ξω. Επερίμενα, έπερίμενα και στο
τέλος χρειάστηκε να υποταχτώ και να
βγώ. Μόλις και κοίταξα τη φωλιά.
Δίχως να βγάλω το κλειδί απ' το
λουκέτο έγύρισα στον πορτοκαλεώνα,
όπου μ' έπερίμενε μια λατινική με-
τάφραση, κι' εκάθησα μπροστά στη
δουλειά μου άόριστα, άνήσυχος, και
άναρωτώντας τον εαυτό μου τί θα έ-
κανα όταν θα έσήμαινε ή ώρα του
δειλινού.

Λίγα λεπτά πριν απ' τις τέσσερις,
ο μικρός Βλάσης ήρθε να με ζητήσει.
Η θεία επιθυμούσε να μου μιλήσει.

Η κυρία Μπερτράν μ' έπερίμενε στο
σαλόνι. Έσηκώθηκε μόλις μπήκα,
για να μου κάνει φαίνεται περισσότε-
ρη εντύπωση, και μ' άφησε να κάνω
μερικά βήματα προς το μέρος της, κι'
όστερα :

— Βλέπω ότι έγελάστηκα για λο-
γαριασμό σας, ενόμιζα πως είχα να
κάνω μ' ένα καλοανατεθραμένο παι-
δί. Ενομιζατε πως δεν σας έβλεπα
πρό όλγίου ;

— Άλλά. . .

— Έκοιτάζατε προς το σπίτι γιατί
έφοβόσαστε πως. . .

— Μα ακριβώς ήταν. . .

— Όχι δε θα σας άφήσω να πη-
τε λέξη, τι εκάνατε είναι πολύ κα-
κό που εύρήκατε αυτό το κλειδί ;

— Τό. . .

— Σας άπαγορεύω να μιλήσετε. Ξέ-
ρετε που βάζουν τους ανθρώπους που
παραβιάζουν κλειδωνιές ; Στη φυλα-
κή ! Δε θα μιλήσω για το δόλο σας
στη μητέρα σας, γιατί θα την έλυποῦ-
σε πολύ αν την είχατε λίγο συλλο-
γιστή, δε θα τολμούσατε ποτέ να το
κάνετε αυτό.

Καθώς μιλούσε, καταλάβαινα πως
δε θα μου ήταν δυνατό να της ξεκα-
θαρίσω τα μυστικά κίνητρα της δια-
γωγής μου. Και στ' αλήθεια δε τα
ξεχώριζα πιά ούτε γώ ο ίδιος. Τώρα
που μου είχε περάσει ή φούρια, ή
σκανταλιά μου δεινόταν σε άλλο φως
και την έβλεπα σαν κουταμάρα. Στο
τέλος ή αδυναμία να δικαιολογηθώ
μ' έφερε σ' ένα είδος περιφρονιτικής
έγκαρτέρησης που μου επέτρεψε να
υποστώ δίχως να κοκκινίσω τη διδα-
χή της κυρίας Μπερτράν. Νομίζω,
πως άφου μου είχε άπαγορεύσει να
μιλώ, πειραζόταν τώρα για τί σιωπή
μου, που την άνάγκαζε να ξεακολου-
θώ κι' όταν ακόμα δεν είχε τίποτα
να πώ.

Μή μπορώντας να μιλήσω έφόρ-
τωσα ευγλωττα τα μάτια μου. Δεν
έχω άνάγκη πιά από την εκτίμησή
σας, της έλεγα. Άφου με κρίνετε
άδικα πού πιά να σας λογαριάζω.

Και για να έξογκώσω την περιφρό-
νησή μου, δεκεπέντε ολάκαιρες μέ-
ρες απόφυγα να πάω να δω τα που-
λιά μου. Το αποτέλεσμα ήταν έξοχο
για τα μαθήματά μου.

ΜΥΡΙΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

Άγαπητοί μου,

ΕΠΑΜΕ την άλλη φορά πως
καλό θάταν να καταργηθούν
κι' οι γραπτές εξετάσεις—οι
διαγωνισμοί—μα δυστυχώς
δεν υπάρχει τρόπος. Πραγματικώς,
πολλοί υποστήριξαν πως ο δάσκαλος
ξέρει την αξία κάθε μαθητή του και
μπορεί εξαίρετα να τον βαθμολογή-
ση στο τέλος του χρόνου, χωρίς να
τον υποβάλει και σ' άλλη εξέταση
από εκείνη που του έκανε καθημέρα.
Η θεωρία φαίνεται σωστή, μα στην
πράξη είναι άνεφάρμοστη. Ο δάσκα-
λος δεν μπορεί να δώση βαθμό στον
άερα, πρέπει να υπάρχει κι' ένα γρα-
πτό, ένα δοκίμιο, και γι'
αυτόν τον ίδιο και για τους άλλους.
Γιατί οι άλλοι πρέπει να μπορούν να
εξελέγχουν το βαθμό που δίνει ο δά-
σκαλος, και να κρίνουν αν βαθμολό-
γησε δίκαια ή αν χαρίσθηκε, πράγμα
που θάταν αδύνατο αν δεν υπήρχε το
γραπτό. Έπειτα, στα μεγάλα scho-
λαία, όπου φοιτούν εκατοντάδες και
χιλιάδες μαθητές, ο δάσκαλος δεν
μπορεί να ξέρη την αξία όλων, γιατί
λίγες φορές το χρόνο έρχεται ή σει-
ρά του καθενός να εξετασθώ στο μά-
θημά του. Για τους λόγους αυτούς,
και πολλούς άλλους, που τους ξέρουν
οι εκπαιδευτικοί, μόνο οι προφορικές
εξετάσεις κρίθηκαν περιττές και κα-
ταργήθηκαν' οι γραπτές όμως, μερι-
κές και γενικές, μένουν και θα μένουν
πάντα. Από τον «εφιάλη» αυτόν τα
παιδιά δεν θάπαλλαχθούν ποτέ.

Δεν έχει όμως και την αξία του ο
«εφιάλης» αυτός ; Στη ζωή του μα-
θητή δεν είναι κάτι ωραίο κι' οι δια-
γωνισμοί ; Νομίζω ναί. Γιατί οι δια-
γωνισμοί εἰν' ένας άγώνας. Και πάν-
τα ο άγώνας κάνει τη ζωή έντονώ-
τερη, σκοπιμώτερη κι' ωραιότερη.
Αν θέλετε μάλιστα, είναι αυτή ή
ίδια ή ζωή. Άγώνας και ζωή—ζωή
κι' άγώνας—δυο έννοιες που είναι
αδύνατο να χωρισθούν. Ο άγώνας έ-
χει βέβαια κόπο κι' αγωνία, έχει θ-
μω και νίκη, που είναι τωραίότερο
πράγμα. Θάγωνισθής, θα κοπιάσης,
θα βάλής όλες σου τις δυνάμεις, για
να νικήσης. Και στον άγώνα των δια-
γωνισμών ο κόπος είναι ή μελέτη.
Μεγάλος κόπος, τμόλογω. Άλλά
δεν αξίζουν. . . τον κόπο, άφου τον
επιστέφει ή επιτυχία, ή νίκη, δηλα-
δή μια τόσο μεγάλη ικανοποίηση,
χαρά κι' ευτυχία ;

Πολλές φορές βέβαια ως τώρα δο-
κιμάσατε την ευτυχία αυτή. Και μου
φαίνεται πως φτάνει ή θύμησή της

για να μη βλέπετε τους διαγωνισμούς
μόνο σαν «εφιάλη» και σα «μαρ-
τύριο», παρά και σαν ένα μέσο για
μια ανώτερη κι' άσύγκριτη άπόλαυ-
ση. Κι' ακόμα φτάνει ή θύμησή της
για να σας δίνη θάρρος και δύναμη
στον κόπο, στον άγώνα που κατα-
βάλλετε, στην επίμονη μελέτη. Πε-
νάτε ένα στενό, δύσβατο και σκοτει-
νό δρόμο, γεμάτο πέτρες, τριβόλους
και άγκάθια. Άλλά ο δρόμος αυτός
δεν είναι άτέλειωτος. Και στο τέρμα
του μπορείτε να βλέπετε ένα φως που
λάμπει κι' ένα έξωπο που άνοίγε-
ται. Ούτε πέτρες πιά εκεί-πέρα, οῦ-
τε τριβόλοι, ούτε άγκάθια. Ίσιωμα,

πλάτωμα, πρασινάδες, λουλούδια, νε-
ρά, πουλιά, πεταλούδες. Είναι το
«άριστα» που θα πάρετε στο ένδει-
κτικό ή στο άπολυτήριό σας. Είναι
ή ωραία ζωή που σας περιμένει τις
διακοπές. Είναι ή άμοιβή κι' ή ικα-
νοποίηση. Είναι, μετά τον άγώνα, ή
Νίκη.

Ναί, να τη θυμάστε τη νίκη αυτή
με την ευτυχία της, για να παίρνετε
δύναμη και θάρρος στον άγώνα. Να
μη λιποψυχήσετε ούτε στιγμή, για
να νικήσετε στο τέλος. Σας το εύχο-
μαι μ' όλη μου την καρδιά και . . .
το περιμένω.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ — Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΙΑ'

Όσοόσο ο Κωστάκης εξακολούθησε να πηγαίνει στο χοροδιδασκαλείο
του κ. Καδρύλλια και να παίρνει μαθήματα χοροῦ, χωρίς πείσματα πιά
και παραξενιές, γιατί θυμόταν το βάτραχο. . . Έτσι έμαθε όχι μόνο να
χορεύει περίφημα, παρά να ή και καλούς κοσμικούς τρόπους—να ξεση-
λαδή να φέρεται στον κόσμο—κι' ακόμα να μην περιφρονή τα καλά κο-
ριτσάκια της ηλικίας του, που ως τότε τα θεωρούσε «κατώτερα όντα». Α,
μπά ! δεν έχει πιά τέτοια ιδέα για τα κοριτσάκια ο Κωστάκης. Εἶδε πως
αξιζουν κι' αυτά όσο και ταγόρια. Κι' είναι μαζί τους καλός, ευγενικός,
πρόθυμος, περιποιητικός, και μάλιστα, σαν άντρας με θάρρος και δύνα-
μη, τα προστατεύει και τα υπερασπίζεται, όταν τυχαίνει να βορθοῦν σε
κάποιο κίνδυνο—να τα σιμπήση καμμιὰ σφήκα, να τα δαγκάση κανένας
σκύλος — ή όταν τα ένοχλή κανένας άγενής.

Γιατί ο Κωστάκης θέλει να είναι και «ίππό-
της». Έχει διαβάσει σ' ένα βιβλίο πως οι «ίππό-
τες» του παλιού καιρού προστάτευαν τους αδύνα-
τους, τις χήρες, τα όρφανά, κι' έλευθέρωναν τις ώ-
ραίες βασιλοπούλες που κακοί άνθρωποι, τύραννοι,
τις κρατούσαν φυλακισμένες. Κι' εγώ τέτοιος ήπό-
της θέλω να είμαι—συλλογίζόταν ο Κωστάκης. Και
τί είμαι άξιος να κάμω, θα το δείξω στην πρώτη
ευκαιρία που θα μου παρουσιασθώ. Ναί, θα κάμω
και θα δείξω !»

Κι' ή ευκαιρία αυτή που ζητούσε ο «ίππότης»
μας δεν άργησε να παρουσιασθώ. Στην πόλη του
υπήρχε ένα περίφημο ιδιωτικό Παρθεναγωγείο που
το διεύθυναν δυο ήλικιωμένες άδελφές, ή Άγάθη
και ή Μελανία Βαλάκη. Το σχολείο λεγόταν «Βα-
λάκειο», κι' οι μαθήτριες, οι «Βαλακειάδες», θεω-
ρούνταν τα καλύτερα κορίτσια του τόπου. Κάθε
Πέμπτη άπόγευμα έβγαιναν όλες μαζί περίπατο, με
τις δασκάλες τους, κι' ο κόσμος τις καμάριζε που
περπατούσαν με τόση τάξη και σεμνότητα, δυο-δυο,
μπροστά οι μικρές, πίσω οι μεγάλες, σε μια άτέ-
λειωτη γραμμή.

Έτσι βγήκαν και την Πέμπτη εκείνη, με το
σκοπό να πάνε σ' ένα κοντινό δάσος, κάμωμένο θά-
λεγε επιτήδες για «κουφούλι», για να τρέξουν και
να παίξουν ως το ήλιοβασιλέμα. Κι' ή χαρά τους
ήταν μεγάλη. Γιατ' είχαν να βγούν δυο Πέμπτες έ-
ξαιτίας του καιρού. Η άνοιξη είχε μπει, έκανε ο-
μως ραγδαίες βροχές, σχεδόν καθημέρα, κι' οι δυο
προηγούμενες Πέμπτες ήταν βροχερές. Άλλά ο και-

ρός διορθώθηκε, οι βροχές έπαψαν, ο ουρανός έλαμπε γαλάζιος, και την Πέμπτη εκείνη που βγήκαν οι μαθήτριες, ύστερα από τόση «κλεισούρα», τους φαινόταν πώς ξαναγεννήθηκαν. "Α, τί ώραία που θα περνούσαν μέσα στο άνοιξιάντικο δάσος, και πόσο ανυπομονούσαν να φτάσουν! "Αν τις άφηναν οι δασκάλες τους, θα πήγαιναν τρέχοντας, με φωνές και γέλια χαράς. "Αλλά δεν μπορούσαν να χαλάσουν την τάξη τους και πήγαιναν άπλωσ με βήμα γοργό, μιλώντας μεταξύ τους, χωρίς να φωνάζουν καθόλου. (Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΤΟΜ ΣΩΤΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

"Αξίζε μια την αλήθεια τον κόπο να γίνη κανείς πειρατής.

"Επειδή είχε άρχισει να σκοτεινιάζει το βαποράκι έπαψε τις έρευνες και τα βαρκάκια έγιναν άφαντα. Οι πειρατές γύρισαν πίσω στην κατασκήνωσή τους. "Ηταν ένθουσιασμένοι και περήφανοι για την καινούργια τους δόξα και την αναστάσιση που είχαν φέρει εις όλο το χωριό. Ψάρεψαν, μαγείρεψαν το δείπνο τους κι' έφαγαν κι' ύστερα κάθησαν κι' άρχισαν να συζητούν τί θα έλεγε το χωριό γι' αυτά, οι εικόνες δε που έπλαθαν σχετικά με τη θλίψη του χωριού για τον άδικο χαμό τους ήταν φυσικά κολακευτικώτατος για τον ίδιο τον έαυτό τους. Μά όταν τους σκέπασαν τα σκοτάδια της νύχτας έπαψαν σιγά-σιγά να κουβεντιάζουν και κάθησαν με τα μάτια τους καρ-

Για την ώρα η άνταρσία είχε καταπνιγεί.

"Η νύχτα ήταν αρκετά προχωρημένη και ο Χώκ άρχισε να κουτουλάει. Σε λίγο τον μιμήθηκε κι' ο Τζέι.

"Ο Τόμ έμεινε ξαπλωμένος μπρούμυτα, με το κεφάλι ανάμεσα στα χέρια του, κοιτάζοντας προσεκτικά τους δυο άλλους. Στο τέλος με πολλή προφύλαξη σηκώθηκε στα γόνατά του κι' άρχισε να σκαλίζει μέσα στα χορτάρια κάτω από τις τρεμουλιαστές αναλαμπές της φωτιάς. Σήκωσε από κάτω κι' εξέτασε προσεκτικά μερικές μισοξεραμμένες φλούδες από κορμό μουριάς, άσπρες και λεπτές σαν χαρτόνι. Στο τέλος διάλεξε δυο που καθώς φαίνεται το έκαναν. Γονάτισε τότε κοντά στη φωτιά και έγραψε με δυσκολία κάτι σε κάθε μια από τις

«Έκαναν από ένα μπάνιο κάθε ώρα» (Σελ. 233, στ. α').

φλούδες με το κόκκινο μολύδι του. Την μια την τύλιξε και την έχωσε στη τσέπη του και την άλλη την έβαλε μέσα στο καπέλλο του Τζέι που το έφερε κοντά στον κοιμισμένο κατόχό του. Μαζί με τη φλούδα έβαλε μέσα στο καπέλλο και μερικούς από τους μαθητικούς του θησαυρούς, που η αξία τους ήταν άνεκτίμητη: ανάμεσα σ' αυτούς ήταν ένα κομμάτι κιμωλία, ένα λαστιχένιο τόπι, τρία άγκίστρια και ένα βώλο «έγγυημένον κρυστάλλινον». "Υστερα, πατώντας στις μύτες των ποδιών πήγε ως τα δέντρα και όταν θάλόνισε πώς οι σύντροφοί του δεν θα τον άκουγαν πιά, άρχισε να τρέχει προς την άμμουδιά, με όλη του τη γρηγοράδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

"Υστερα από λίγο ο Τόμ μπήκε μέσα στο ρηχό νερό της άκροποταμιάς πηγαίνοντας προς την κοντινότερη όχθη. Προτού να φθάσει το νερό ως τη μέση του είχε κάνει το μισό δρόμο, μα το ρεύμα του ποταμού δεν τον άφηνε πιά να προχωρήσει και γι' αυτό έπεσε θαρραλέα μες στο νερό για να περάσει και τις υπόλοιπες εκατό βργιές. Κολυμπούσε αντίθετα προς το ρεύμα μα παρασύρθηκε απ' αυτό πολύ περισσότερο απ' ό,τι φανταζόταν. "Ωστόσο έφθασε άπέναντι και προχώρησε κολυμπώντας παράλληλα προς την όχθη όπου βρήκε ένα χαμηλό μέρος και βγήκε στη στεριά. "Εχωσε το χέρι του στην τσέπη, βεβαιώθηκε πως η φλούδα του βρισκόταν στη θέση της και προχώρησε προς το δάσος περπατώντας πάντα παράλληλα προς την άκροποταμιά, ενώ τα ρούχα του έσταζαν από πάνω του. Λίγο πριν χτυπήσουν δέκα έφτασε σ' ένα μέρος άνοιχτό άντικρυ στο χωριό και τότε είδε το βαποράκι που ήταν άραγμένο.

"Όλα ήταν βυθισμένα σε νεκρική σιγή. "Ο Τόμ έρποντας κατέβηκε στην όχθη γλύστρησε μες στο νερό και με τέσσερις πέντε άπλωτες έφθασε ως το βαρκάκι που ήταν δεμένο με ένα παλαμάρι από το πλοίο. Πήδησε μέσα και κρύφθηκε κάτω από το παγκάκι και περίμενε με χτυποκάρδι. Σε λίγο άκουσε να χτυπήει ένα κουδούνι και να δίνεται το παγγελμα για να ξεκινήσει το βαποράκι. Δύο λεπτά άργότερα ο Τόμ ένοιωσε τη βάρκα όπου ήταν μέσα να τραβιέται

με δύναμη και το ταξίδι άρχισε. "Ο Τόμ συγχάρηκε τον έαυτό του για την ιδέα του. "Ηξερε πως αυτό ήταν το τελευταίο ταξίδι που θα έκανε το βαποράκι αυτό το βράδυ. "Υστερα από δώδεκα ή δεκαπέντε λεπτά που το φάνηκαν άτέλειωτα, το πλοίο σταμάτησε. "Ο Τόμ πήδησε έξω από τη βάρκα και κολύπησε στα σκοτεινά προς την όχθη.

Βγήκε καμιά πενήνταριά μέτρα παραπέρα από το χωριό από φόβο μήπως τον δει στο δρόμο κανένας γνωστός του. "Επέρασε από έρημους δρομάκους και σε λίγο βρισκόταν άπέξω από τον κήπο του σπιτιού της θείας του. Σκαρφάλωσε τον φράχτη, πήδησε στον κήπο, πήγε κοντά στο σπίτι και κοίταξε μέσα από το παράθυρο της κάμαρας της θείας του, όπου ήταν ακόμη αναμμένο φως. Είδε την θεία Πόλλυ, τον Σίδ, τη Μαίρη και τη μητέρα του Τζέι Χάρπερ να κάθονται γύρω από το τραπέζι που βρισκόταν κοντά στο κρεβάτι. Το κρεβάτι βρισκόταν ανάμεσα στο τραπέζι και στην πόρτα που έδραζε στον κήπο. "Ο Τόμ πήγε κοντά στην πόρτα και έστριψε προσεκτικά το χερούλι. "Η πόρτα άνοιξε με έλαφρό τρίξιμο. Με άπειρες προφυλάξεις ο Τόμ έκανε μεγαλύτερο το άνοιγμα, σταματώντας κάθε φορά που άκουγε το παραμικρό τρίξιμο, ώπου το άνοιγμα έγινε αρκετά μεγάλο ώστε να μπορέσει να τρυπώσει μέσα περπατώντας στα γόνατα.

— Γιατί παίζει έτσι το φως; έκανε η θεία Πόλλυ.

"Ο Τόμ προχώρησε γρηγορώτερα. — "Ω, Θεέ μου, μου φαίνεται πως είναι άνοιχτή η πόρτα. Και βέβαια άνοιχτή είναι. Πήγαινε, Σίδ, να την κλείσεις.

"Ο Τόμ μάλις πρόφτασε να χωθή κάτω από το κρεβάτι. "Εμεινε εκεί ζαρωμένος και κρατώντας την άναπνοή του. "Υστερα προχώρησε λίγο ακόμη ώπου άγγιξε σχεδόν τα πόδια της θείας του.

(Ακολουθεί)

Η ΑΡΑΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΒΗΧΑΣ

Λαϊκός μύθος

Μια φορά η άράχνη και ο βήχας συναπαντήθηκαν στο δρόμο.

— Για σου, κουμπάρε, πως τα περνάς; λέει η άράχνη.

— Φίνα, κουμπάρα μου όχι, και καλύτερα. Είμαι σ' έναν πλούσιο και παθ' να φανταστείς τί περιποιήσεις μου κάνει: όλο αυγά χτυπητά, μολοχάνθη με μπόλικη ζάχαρη, σιρόπια,

καραμέλλες. "Εσύ, πως τα περνάς; — Κι' εγώ, κουμπάρε μου, περίφημα. Είμαι σ' ενός φτωχού κι' εκεί άπλώνω τα δίχτυα μου όπου θέλω δίχως να με πειράζει κανείς. "Εχω γεμίσει όλο το σπίτι, και από μύγες πιά, άλλο τίποτε!

— Ξέρεις, κουμπάρα, λέει ο βήχας. Μού ήρθε μια ιδέα: Ν' αλλάξουμε. Να πιάς εσύ στο πλούσιου κι' εγώ στο φτωχού.

Δέχθηκε η άράχνη, κι' άλλαξαν. Σε λίγον καιρό συναντήθηκαν πάλι.

— "Αχ, κουμπάρε μου, φώναξε η άράχνη, μόλις είδε από μακριά το βήχα. Τί κακή ιδέα ήταν αυτή που είχες. "Εκεί που πήγα δεν μ' άφη-

νουν ούτε μια στιγμή σε ήσυχία. Μόλις πάω ν' άπλώσω τα δίχτυα μου, έρχονται με τις ταβανόσκουπες και μου τα χαλάνε και ούτε στην πιό σκοτεινή γωνιά δεν μ' αφήνουν να σταθώ.

— "Εννοια σου κι' εγώ έπεσα σε χειρότερα χέρια, λέει ο βήχας. Μόλις πήγα κι' εκατοσα στο φτωχού το λαιμό, άρχισε εκείνος να τρώει κρεμμύδι ώμο που μ' έκαψε και με τελείωσε. "Ας γυρίσωμε, κουμπάρε μου, καλύτερα εκεί που βρισκόμαστε πριν δ' καθένας.

"Ετσι από τότε των φτωχών τα σπίνια είναι πάντα γεμάτα άράχνες και οι πλούσιοι όλο βήχουν και γιατρολογιούνται.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΚΟΛΥΜΠΙ ΣΤΗ... ΘΑΛΑΣΣΑ

'Αλλά όταν η θάλασσα έχει τρικυμία, ο Κωνσταντής την αντικαθιστά άπλούστατα μ' ένα... σκαμνάκι

